

**Öncelikli
hedefimiz**
Avrupa Aktüerler
Birliği'ne tam üye
olmak

Fotoğraf: Mesut Güngör
Röportaj: Zeynep Tütüncü

Aktüerler Derneği Başkanı Taylan Matkap; "Türkiye'de pürüzlü ortamda yetişen aktüerler çok donanımlılar ve yurtdışında rahatça iş bulabilmektedirler. Benim görüşüme göre, pürüzsüz portföy hiçbir zaman yetenekli bir aktüer yaratmaz."

Sigortacılık sektöründe aktüerinin nasıl bir önem taşıdığını düşünüyorsunuz? Aktüerya biliminin sektöre sağladığı faydalardan bahsedebilir misiniz?

Aktüerya, çok çeşitli tanımları olmakla birlikte en kısa tanımla, gelecek ile ilgili belirsizlikleri ve finansal problemleri, risk teorisi ve matematiksel/istatistiksel yöntemler uygulayarak ortaya koyan; bu olayların etkilerini finansal olarak ölçen disiplinler arası bir bilim dalıdır. Bu tanıma sahip bir mesleğin çok geniş bir çalışma alanına sahip olduğunu söylemek yerinde olacaktır. Günümüzde aktüerlerin, sigortacılıktan sonra en yaygın çalıştıkları alanların başında bankacılık, finans, yatırım fonu ve emeklilik planları ile ilgili alanlar gelmektedir. Sıraladığımız bu alanların ortak noktası 'belirsizlikler'dir ve biz aktüerler bunları en aza indirmek için çalışırız. Özetle herhangi bir sektörde sayısal 'belirsizlikler' varsa orada biz olmalıyız.

Türkiye'de aktüerlik "5684 sayılı Sigortacılık Kanunu" hükümlerine tabidir. Söz konusu kanunda aktüer "Sigortacılık tekniği ile buna ilişkin yatırım, finansman ve demografi konularında olasılık ve istatistik teorilerini uygulayarak, yasal düzenlemelere uygun prim, karşılık ve kar paylarını hesaplayan, tarife ve teknik esasları hazırlayan kişi" olarak tanımlanmıştır. Ülkemizde sicile kayıtlı 127 Aktüer ve 186 Stajyer/Yardımcı Aktüer olmak üzere toplam 313 aktüer bulunmaktadır.

Ülkemizde sigortacılık sektöründe aktüerya alanına ilgi, hayat sigortaları ile başlamıştır. Sonrasında hayat-dışı sigorta şirketlerinin aktüer çalıştırma zorunluluğu ile bu alana olan dikkat artmıştır. Tabii bu yoğunlaşmayı sadece "aktüer çalıştırma zorunluluğu" sebebiyle odağın artmasına bağlarsak hak-sızlık yapmış oluruz. Yeni gelişen piyasalar, yeni riskler, mevcut aktüeryal analizlerin yeterli olmayışı, Avrupa'ya paralel düzenlemeler, teknik karlılığın öneminin artması, varlık-yükümlülük hesaplamalarında geliştirilen yeni yaklaşımlar ile sektörde yabancı sermayenin payının artması bu alana olan ilgiyi ve ihtiyacı arttırmıştır. Önümüzdeki yıllarda bu meslek grubunun önemi ve şirket içi etkisi

de artarak devam edecektir. Aktüerler sigorta şirketlerinde geçmişten ders alıp geleceği kurgulayan ekibin üyeleri olarak görev yapmaktadırlar. Olumsuz göstergeleri belli bir dönem içerisinde akılcı aktüerya politikaları ile tersine çevirmeye gayret eden tarafta yer almaktadırlar.

Bana göre aktüerinin amacı şirketin daha iyi bir geleceğe sahip olmasını sağlamaktır. Aktüer eğer direnmeyi bilmezse, portföyü korumak için gereken özeni göstermezse mutlu bir geleceği, gereksiz konuşmaların kalabalıkları içerisinde kaybeder. Aktüerler günü değil geleceği kurtarmaya yönelik çalıştıklarından; bugüne odaklanan bakış açılarına sahip birimlerce çok sevildiklerini söyleyemeyeceğim.

"Aktüerler Sicili'ne kayıtlı olmayan kişiler tarafından Aktüer/Aktüerya Uzmanı gibi benzeri unvanların kullanımı mesleki açıdan kabul edilemez bir durum"

Aktüerya kuşkusuz sigorta sektöründeki tüm faaliyetler için büyük önem taşıyor. Sizce sektörün aktüeryal hesaplamaya en fazla ihtiyaç duyduğu ve bu sayede gelişebileceği alanlar, branşlar hangileri?

Varlık yükümlülük dengesi, fiyatlama, teknik karşılık gibi alanlar başta olmak üzere, riskin ve belirsizliğin olduğu her alanda aktüeryadan faydalanılmalıdır. Pazarlama ve müşteri segmentasyon çalışmaları da önümüzdeki dönemlerde sıklıkla karşılaştığımız yeni alanlar olacaktır. Mevcut piyasa dinamikleri dikkate alındığında, aktüeryal fiyatlandırma özellikle kasko, trafik, sağlık ve yangın branşlarında rekabet avantajı sağlarken, teknik karşılık hesaplamaları da şirketlerin gelecekteki riskleri daha iyi öngörmesini sağlamaktadır. Asıl gelişme UFRS 17'de ihtiyaç duyulacak "ileri tahmin teknikleri" ile olacak. UFRS 17'de muhasebe uygulamalarının aktüeryal yaklaşımlara dayalı gelişmesini göz-

lemleyeceğiz.

Geçmişten günümüze değerlendirdiğinizde mesleğin nasıl bir gelişim sağladığını görüyorsunuz?

İngiltere'de 1800'lü yıllarda başlayan aktüerlik faaliyetleri, ülkemizde ise ancak 1950'lerden sonra ilgi görmeye başlamıştır. Her geçen yıl aktüerlik mesleğine olan ilgi artmaktadır. Bunun en iyi göstergesi aktüerlik sınavlarına katılımın her geçen gün artmasıdır. Ayrıca günümüzde sigorta şirketlerinin büyük bir çoğunluğu kendi aktüerya birimlerini kurmuş olup, gelişen aktüeryal yöntemleri iş süreçlerine dahil ederek, teknik ekiplerini büyümeye devam etmektedirler. Diğer yandan Türkiye'de pürüzlü ortamda yetişen aktüerler çok donanımlılar ve yurtdışında rahatça iş bulabilmektedirler. Benim görüşüme göre, pürüzsüz portföy hiçbir zaman yetenekli bir aktüer yaratmaz.

Teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme aktüeryal çalışmaları nasıl etkiliyor?

Değişen sigortalı davranışlarını ve ihtiyaçlarını analiz etmek, anlık olarak ölçmek, değerlendirmek ve modellemek için teknoloji-den faydalanmak her zaman zorunlu bir hal almıştır. Veriyi yorumlamak için kullanılacak aktüeryal yazılımlar ve özellikle son yıllarda uygulama alanı gittikçe artan yapay zeka algoritmaları aktüerya için en önemli teknolojik adımlar olarak sıralanabilir. Teknoloji birçok işi değiştirirken yeni işler de yaratmıştır ancak karar verme, sorun çözme süreçleri şimdiki kadar hep insanların kontrolünde olmaya devam etmiştir. Şimdiden sonra teknoloji karar verme görevini de ikame edecek şekilde evrilmektedir.

Aktüeryal Modellemeyi; "gerçek hayatta karşılaştığımız aktüeryal problemlerin sadeleştirilmesi, ortaya konulması ve matematiksel forma dönüştürülmesi sonrasında sonuçlar çıkartılması ve kullanılması" diye ifade edersek, teknolojik gelişmelerin kendini güncelleyen aktüerler için risk değil fırsat olduğunu düşünüyorum. Aktüerler başka sorunların çözümüne odaklanacak bu şekilde. Aktüer

ihtiyacı her geçen gün artmaya devam edecek. İnsan davranışlarının sosyal medyada izlenmesi ve modellenmesi de aktüerlerin çalışmalarında gün geçtikçe önem kazandı.

Aktüerler Derneği'nin temel görev ve amaçları hakkında bilgi verebilir misiniz? Derneğimizin amaçları:

1. Aktüerya mesleğini yaymak ve aktüerya biliminin Türkiye'de gelişimine katkıda bulunmak,
2. Meslek mensuplarının (üyelerin) bilgilerini artırmak, mesleki menfaatlerini korumak ve aralarında dayanışmayı temin etmek,
3. Aktüerya ile ilgili eğitim gören öğrencilerin mesleki gelişmelerine yardımcı olmak,
4. Aktüerya alanıyla ilgili araştırma ve analizler yapmak ve yapılmasını teşvik etmek,
5. Gerçek ve tüzel kişilerle adli ve diğer resmi kuruluşların aktüerya ve ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasında yardımcı olmak ve isteklerine cevap vermek,
6. Meslek mensupları (üyeler) arasındaki uyumsuzlukların adil bir biçimde çözümlenmesini sağlamak olarak özetlenebilir.

Belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere, dernek, aktüerya ile ilgili çalışmalar yapabilir, makaleler yayınlayabilir, araştırma ve incelemelere destek olabilir belge ve dokümanlar toplayabilir, kongre, konferans, sempozyum vb. organize edebilir. Dernek üyeleri

Türkiye ve yurtdışında bu gibi toplantılara katılır, yerel ve yabancı kuruluşlarla iletişim kurar ve işbirliği yapar ve gerekli araç ve varlıkları sağlar.

Dernek olarak sigorta sektörü ile nasıl bir bağlantı içerisindeyiz? Şirketlerle ya da sektörde faaliyet gösteren diğer kurumlarla birlikte gerçekleştirdiğiniz ortak çalışmalar bulunuyor mu?

Ülkemizde sigorta şirketleri, danışmanlık firmaları, kamu kurumları ve üniversiteler ile sıkı ilişkilerimiz bulunmaktadır. Aktüeryanın ve sektörün gelişimi için her türlü desteği vermeye çaba sarfeden bir derneğiz. Hem yönetim kurulu hem de üyelerimiz derneğe ulaşan talep ve istekleri karşılamak için çalışmaktadırlar. Bunun içerisinde eğitim verilmesi, ihtiyaç duyulan aktüeryal hesaplamaların yapılması, aktüerlik sınavlarına ilişkin soru temini, sektörel yasal düzenlemelere ilişkin görüş verilmesi yer almaktadır. Dernek olarak sınav konularında Sigortacılık Eğitim Merkezi (SEGEM) ile işbirliğimiz devam ediyor.

Eylül ayı içerisinde yine UFRS 17 konusunun ele alınacağı geniş katılımlı bir toplantı gerçekleştireceğiz. Ayrıca Dünya Bankası ekibi ile sigorta konularında görüşmeler yapıyoruz. Yakında bazı büyük projelerde yer alma durumumuz söz konusu olabilir.

Diğer yandan bizim de bazı önemli derterimiz var tabii. Aktüerlik siciline kayıt için tüm dünyada olduğu gibi Türkiye' de de dört yıllık eğitim dahi yeterli değildir. Çok aşamalı sınavlardan oluşan bir yolculuktur. Nasıl ki birkaç kanun hakkında bilgi sahibi olan kişinin "avukat", "hukuk uzmanı", "hukukçu", "avukatlık uzmanı" vb. ünvanlar kullanması kabul edilemez ise her ne şekilde olursa olsun Aktüerler Sicili'ne kayıtlı olmayan kişiler tarafından Aktüer/Aktüerya Uzmanı gibi benzeri ünvanların kullanımı mesleki açıdan kabul edilemez bir durumdur. Bunun da ötesinde bu kullanım, adalet sistemini yanıltıcı bir durum yaratmasının yanında, Sigortacılık Kanunu'nun 35. maddesinin 25. fıkrasına aykırılık teşkil etmektedir. Ülkemizde ise bu durum sıkça yaşanmaktadır. Üstelik aktüer olmadığı ünvanı kullananların çoğu da maaşlesef adalet mensuplarıdır.

Konuyla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı'na, Adalet Bakanlığı'na, İstanbul Barosu'na hatta Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne de yazılar yazdık ancak sonuç almayı sağlayacak destek almakta zorlanıyoruz.

67. Kuruluş yıldönümünü kutlayan Aktüerler Derneği en önemli aktüerya organizasyonlarından biri olan Uluslararası Aktüerler Birliği'ne (IAA) 2016 yılında tam üye oldu, Avrupa Aktüerler Birliği'ne (AAE) de üye olmak için çalışmalarını sür-

"Aktüeryanın amacı şirketin daha iyi bir geleceğe sahip olmasını sağlamaktır"

"Herhangi bir sektörde sayısal 'belirsizlikler' varsa orada biz olmalıyız"

dürüyor. Bu alanda ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

1951 yılında "Türkiye Aktüerler Cemiyeti" adı altında 12 aktüer ile yola çıkan **Aktüerler Derneği**, 25 Mayıs'ta 67'nci kuruluş yıldönümünü kutladı. Avrupa Aktüerler Birliğine (AAE) tam üyelik için yurtdışı görüşmeler, ziyaretler ve istenilen dokümanların sağlanması konusunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Derneğimizin Avrupa Aktüerler Birliği'ne (AAE) tam üyelik sürecinin öngörülen zamanda tamamlanması hedefi doğrultusunda bu yılın mayıs ayında Varşova'da yapılan Eğitim Komitesi toplantısında derneğimiz üye alım kuralları ve bu konuda yapılan çalışmalar üzerine sunum yapılmıştır.

Akademisyenlerden oluşan bir ekip, eğitim konusundaki gereklilikler üzerine çalışarak, yapılacaklar hakkında AAE'ye bilgi vermiştir. Ayrıca Eylül ayında yapılacak olan Avrupa Aktüerler Birliği toplantısına katılarak, tam üyelik konusunda isteğimizi ve yeterliliğimizi belirteceğiz.

Sizin de içinde bulunduğunuz bir grup aktüer ve yazılımcı tarafından Türkiye'nin ilk aktüerya uygulaması geliştirildi. Bu uygulama neler sağlıyor, biraz bahsedermisiniz?

Aktüerya alanında Türkçe kaynak birikimine katkıda bulunmak ve bilginin kolay, basit bir dille ve güvenilir bir şekilde yayılmasını sağlamak amacıyla ilk aktüerya bloğu olan "Aktüer Dünyası"nı 2015 yılının Temmuz ayında oluşturduk. Beklentimizin üzerinde bir ilgi gördüğünü ifade etmek isterim (88 yazı, 60.000 görüntülenme).

Özellikle destekten yoksun kalma ve sürekli maliyet hesaplamaları ile ilgili tarafımıza sıklıkla sorular yöneltilmekteydi. Biz de bu konuya yardımcı olmak adına Aktüeryal komütasyon fonksiyonları ile ilgili bir yazılım geliştirdik. Bu uygulama ülkemizde bir ilktir. Öncelikli olarak IOS tabanlı cihazlar için ardından da Android tabanlı cihazlar için geliştirilmiştir. Herkes "Aktüer" adlı uygulaması ücretsiz olarak AppStore ya da Play Store'dan uygulamayı indirebilir.

Dernek olarak kısa ve orta vadeli hedefleriniz nelerdir? Aktüeryanın gelişimi adına neler yapmayı planlıyorsunuz?

Aktüerler Derneği, Uluslararası Aktüerler Birliği'ne "(IAA)" tam üye olan 73 meslek örgütü içerisinde yer almaktadır. Gözlemci sıfatıyla üye olduğu Avrupa Aktüerler Birliği'ne "(AAE)" tam üyelik süreci için çalışmalarına devam etmektedir. Öncelikli hedefimiz Avrupa Aktüerler Birliği'ne tam üye olmaktır. AAE kurumuna tam üyelik beraberinde "Karşılıklı

Tanıma" anlaşmasını getirecek. Bu anlaşmaya göre derneğimiz üyesi olan bir aktüer, diğer ülkelerde aktüerlik yapabilmek için çok önemli bir avantaj elde etmiş olacak.

Dernek olarak hedeflerimizi şöyle ayırıyoruz; Kısa vadede; Aktüerlik mesleğinin tanıtımı, Aktüerlik sınavlarındaki etkin rolün artırılması, profesyonellik ve etik konularında seminer ve eğitimlerin verilmesi, Orta vadede; sektör ile üniversiteler arasında araştırma köprüsü oluşturmak: Projeler (TUBİTAK, Kalkınma Bakanlığı vb.), Yarışmalar (Tez, makale ödülü vb.) aktüerlik eğitimine destek olacak çalışma kitapçıklarının oluşturulması ve Dünya Üzerindeki Aktüerya Organizasyonları ile işbirliği, Uzun vadede ise; Türkiye'deki aktüerlik lisansının yurt dışında denkliğinin sağlanması şeklindedir.

Bu yıl Berlin'de düzenlenen Uluslararası Aktüerler Kongresi'ne onlarca ülkeden 2500'ün üzerinde aktüer katılmıştır. En önemli hedefimiz ise Uluslararası Aktüerler Kongresi'nin ülkemizde yapılmasını sağlamaktır.

Uygulamayı indirmek için QR kodları kullanabilirsiniz.

Aktüerler Derneği'nin tarihçesi ve kilometre taşları

Uluslararası platformlarda bizi temsil eden üyelerimiz